

Pau Schramm
Havnebyvej 150
6792 Rømø

**Myndighed I - Teknik
og Miljø**

Tlf. +45 74 92 92 92
Mobil +45 20 48 74 50
E-mail chlso@toender.dk

Sagsnr.:
01.05.08-P25-42-25
KS: TOKKR

22. september 2025

Dispensation til oprensning af sø på matr. 1751, Kirkeby, Rømø

Du har søgt om dispensation til oprensning af en tilgroet sø på matr. 1751, Kirkeby, Rømø. Søen er registreret som beskyttet efter naturbeskyttelseslovens¹ § 3.

Afgørelse

Tønder Kommune meddeler hermed dispensation² til oprensning af en tilgroet sø på matr. 1751, Kirkeby, Rømø.

Figur 1. Luftfoto over arealet, samt et oversigtskort.

Dispensation gives på nedenstående vilkår.

¹ Lov 9 af 03. januar 1992 om naturbeskyttelse, jf. lovbekendtgørelse nr. 927 af 28. juni 2024.

² Kommunen dispenserer i medfør af § 3, jævnfør § 65, stk. 2 i naturbeskyttelsesloven

Vilkår

Tønder Kommune dispenserer på følgende vilkår:

- Søen skal oprensnes i perioden fra 1. september til 1. marts, af hensyn til eventuelle ynglende fugle- eller paddearter.
- Bredderne skal efterlades med en hældning på højst 1:4 og gerne ned til 1:8.
- Efterlad mindst 1/10 af bredzonen urørt, for at fremme genindvandring af naturlige dyrearter og plantevækst.
- Det opgravede materiale må spredes ud i et højst 30 cm tykt lag, ellers skal det køres væk. Dvs. det må ikke lægges ved søen som en vold.
- Der må ikke udsættes fugle, fisk eller krebs.
- Der må ikke fodres.
- Der må ikke opsættes redehuse, hegn eller lignende.

Begrundelse

En sø med et areal større end 100 m², inklusive bredzone, som har et naturligt dyre- og planteliv, er beskyttet mod enhver form for tilstandsændring uden foregående dispensation efter naturbeskyttelseslovens § 3. Kommunen kan dog dispensere til tilstandsændringer, såfremt indgrebet har en naturforbedrende virkning.

Søen, som ønskes oprenset, er tilgroet med tagrør. Størstedelen af søen har siden 2020 været tilgroet, og søens kvalitet er siden dengang forringet pga. tilgroningen.

Tønder Kommune har den 4. september 2025 besigtiget søen, og billederne fra besigtigelsen kan ses i bilag 1.

Det kunne ved besigtigelsen konstateres, at søen er tilgroet og domineret af tagrør. Langs søens bræmme står tagrør, som er over 2 meter høje. Tagrørene er nogenlunde ens størrelse og dækker hele søen overflade. Der blev ikke observeret andre plantearter i bræmmen, og det vurderes dermed usandsynligt, at der findes andre planter i selve søen, da tagrørene skygger for både vandfladen og vegetationen ved og i søen.

En oprensning af søen vil hjælpe med at genskabe både lysforhold og den naturlige vandstand, hvilket vil forbedre søens økologiske tilstand. Dette vil yderligere have en gavnlig effekt på søens funktion som yngle- og levested for blandt andet fuglearter, som havterne og gravand.

På den baggrund meddeler Tønder Kommune dispensation til oprensning af søen på matr. 1751, Kirkeby, Rømø.

Redegørelse

Der er søgt om dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3 til oprensning af en sø på matr. 1751, Kirkeby, Rømø. Søen er i dag tilgroet og ikke et egnet levested til padde og fuglearter. En oprensning af søens vegetation vil dermed øge sandsynligheden for, at søen kan blive et egnet yngle- og levested for padde- og fuglearter.

Luftfotos fra 2024 (se figur 2) viser, at søen er kraftigt tilgroet med tagrør. Dette blev bekræftet ved besigtigelsen, hvor det blev konstateret, at tagrør fuldstændigt dækker søens overflade. Luftfotos dokumenterer, at søen har været tilgroet siden 2020, hvor kun en mindre del af søen havde en åben vandoverflade (se figur 3). Denne åbne vandoverflade er dog ikke længere synlig, da der både ved besigtigelsen og på luftfotos fra 2024 og derefter ses, at søen er tilgroet af en stor mængde af tagrør.

Figur 2. Luftfoto fra 2024, hvor søen ses tilgroet med tagrør.

Figur 3. Luftfoto fra 2020, hvor søen ses tilgroet med tagrør. Her ses dog en mindre åben vandoverflade, ift. luftfoto fra 2024.

Søen har før år 2020 haft en nogenlunde vandoverflade, som kan ses på figur 4. Bræmmerne og øerne har været lidt tilgroet med tagrør, men det er først fra år 2020, at søens tilstand er forringet i en større grad pga. tilgroningen.

Figur 4. Luftfoto fra år 2019.

For at sikre søens fremtidige beståen, kan en oprensning potentielt forbedre levevilkårene for flere padde- og fuglearter, da der skabes et større åbent vandområde. På den baggrund meddeler Tønder Kommune dispensation til oprensning af søen.

Vurdering i forhold til Natura 2000 og bilag IV arter

Natura 2000

Søen er beliggende i habitatområde H78 "Vadehavet med Ribe Å, Tved Å og Varde Å vest for Varde" og fuglebeskyttelsesområde F65 "Rømø", som begge ligger under Natura 2000-området N89 "Vadehavet". Udpegningsgrundlagene for henholdsvis H78 og F65 kan ses på figur 5 og 6.

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 78		
Naturtyper:	Sandbanke (1110)	Flodmunding (1130)
	Vadeflade (1140)	Lagune* (1150)
	Bugt (1160)	Rev (1170)
	Strandvold med flerårige planter (1220)	Kystklint/klippe (1230)
	Enårig strandengsvegetation (1310)	Vadegræssamfund (1320)
	Strandeng (1330)	Forklit (2110)
	Hvid klit (2120)	Grå/grøn klit* (2130)
	Klitthede* (2140)	Havtomklit (2160)
	Grårisklit (2170)	Skovklit (2180)
	Klitlavning (2190)	Visse-indlandsklit (2310)
	Græs-indlandsklit (2330)	Søbred med småurter (3130)
	Kransnålsø (3140)	Næringsrig sø (3150)
	Brunvandet sø (3160)	Vandløb (3260)
	Våd hede (4010)	Tør hede (4030)
	Kalkoverdrev* (6210)	Surt overdrev* (6230)
	Tidvis våd eng (6410)	Urtebræmme (6430)
	Hængesæk (7140)	Tørvelavning (7150)
	Rigkær (7230)	Bøg på mor (9110)
	Stilkeke-krat (9190)	Skovbevokset tørvemose* (91D0)
	Elle- og askeskov* (91E0)	
Arter:	Grøn kølleuldsmed (1037)	Bæklampret (1096)
	Flodlampret (1099)	Havlampret (1095)
	Laks (1106)	Snæbel* (1113)
	Stavsild (1103)	Odde (1355)
	Gråsæl (1364)	Spættet sæl (1365)
	Marsvin (1351)	

Figur 5. Udpegningsgrundlag for habitatområde H78 "Vadehavet med Ribe Å, Tved Å og Varde Å vest for Varde", og Natura 2000-områdets naturtyper og arter. * angiver, at der er tale om en prioriteret naturtype eller art.

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 65		
Fugle:	Rørdrum (Y)	Mørkbuget knortegås (T)
	Gravand (T)	Rørhøg (Y)
	Hedehøg (Y)	Plettet rørvagtel (Y)
	Klyde (Y)	Hvidbrystet præstekrave (Y)
	Hjejle (T)	Islandsk ryle (T)
	Sandleber (T)	Almindelig ryle (TY)
	Brushane (Y)	Lille Kobbersneppe (T)
	Dværgterne (Y)	Splitterne (Y)
	Sandterne (Y)	Fjordterne (Y)
	Havterne (Y)	Mosehornugle (Y)
	Natravn (Y)	Blåhals (Y)

Figur 6. Udpegningsgrundlag for fuglebeskyttelsesområde F65 "Rønmø". "Y" står for ynglefugl og "T" står for trækfugl.

Natura 2000-områdets vandområdeplaner indebærer indsatser for at opnå en god økologisk tilstand, som bidrager til at opfylde bevaringsmålsætningerne for akvatiske arter og naturtyper. Oprensning af søen vil have en positiv bevaringseffekt for naturtypen samt for de arter, der er tilknyttet søen. Derudover vil oprensningen ikke påvirke andre arter eller naturtyper på udpegningsgrundlaget H78 negativt, da der ingen forbindelse vil være mellem dem og søen.

Størstedelen af fuglearterne, som indgår i udpegningsgrundlaget for fuglebeskyttelsesområde F61, benytter ikke søer som hverken levested eller ynglested. Disse fugle, som f.eks. hedehøg, hjejle, lille kobbersneppe mm, vurderes dermed ikke at blive påvirket negativt af en oprensning af søen, da mange af dem er tilknyttet til bl.a. strandenge eller enge.

Rørdrum og rørhøg er ynglefugle, som lever og yngler ved bl.a. søer med udbredt rørskovsbevoksning. Søen er placeret midt i en majsmark med en høj tilførsel af næringsstoffer og menneskelige forstyrrelser i fuglenes yngletid. Desuden har den store mængde næringsstoffer i området medført, at søen nu er fuldstændigt tilgroet med tagrør. Området er derfor ikke længere et egnet levested for flere dyrearter, bl.a. frøer, invertebrater og insekter, som er en del af fødegrundlaget for både rørdrum og rørhøg. En oprensning af søen vurderes derfor ikke at påvirke disse to arter negativt, da de ikke forventes at være i området, som følge af både de menneskelige forstyrrelser i yngletiden og den manglende åbne vandoverflade og fødegrundlag i søen.

Gravand og havterne er to arter fra fuglebeskyttelsesområde F61, som kan benytte søer som yngle- og levesteder. Oprensningen er i overensstemmelse med Natura 2000-områdets specifikke retningslinje 2, der fastslår, at "tilstanden af levestederne for klyde, havterne og sandterne sikres eller forbedres...". Oprensningen vurderes derfor at have en positiv bevaringseffekt for disse arter, idet oprensningen forbedrer kvaliteten af en større sø, der potentielt kan fungere som leve- og ynglested.

Samlet set vurderes det dermed, at en oprensning af søen uden for fuglenes yngletid, vil have en positiv bevaringseffekt for naturtypen og arterne tilknyttet søer.

Bilag IV-arter

Tønder Kommune er forpligtet til at tage hensyn til levesteder for bestemte dyre- og plantearter, som er optaget på habitatdirektivets bilag IV, også hvis disse levesteder ligger udenfor habitatområdet.

Der er indenfor en radius på 1.500 meter fra søen registreret strandtudse, odder, marsvin, spidssnudet frø, markfirben, stor vandsalamander, sydflagermus og flagermus sp. Det nærmeste registrerede fund er markfirben, som er registreret ca. 400 meter fra søen.

Det vurderes, at der ikke forekommer paddearter i søen, da den er så tilgroet, at den ikke udgør et egnet habitat. Fjernelsen af planter i søen vil skabe flere og større våde, lysåbne områder, hvilket vil have en positiv effekt på flere paddearter og stor vandsalamander.

Markfirben er registreret i nærheden af søen, og det er derfor muligt, at arten også forekommer uden for søområdet. Markfirben levet typisk på åbne og solrige lokaliteter, hvor de opholder sig i musehuller eller selvgravede huller. En oprensning af søen vurderes derfor ikke at have en negativ påvirkning på markfirben, da søen ikke udgør et habitat for dem.

Flagermus findes i hele landet. De holder sig til bygninger, grotter eller træer, som de kan opholde sig i og fouragere i nærheden af. Søen vil dermed være et potentielt fourageringsområde for flagermus. Oprensning af en tilgroet sø vil dog ikke påvirke flagermus negativt, da søen ikke fungerer som habitat for flagermus.

Marsvin påvirkes ikke negativt, da de kun findes i havet.

Odder er primært tilknyttet større vandløb, som ofte indebærer mere komplekse habitater, som odderen kan bruge som territorium og skjulested. Der er registreret odder i et vandløb ca. 600 meter fra søen. Det vil dermed være muligt at odder krydser området ved Søen. En oprensning af søen vurderes dog ikke at påvirke odder negativt, da den primært er tilknyttet vandløb.

Tønder Kommune vurderer, at oprensningen af søen ikke vil ødelægge yngle- eller raste områder for bilag IV-arter. Da oprensningen indebærer tiltag, som er naturforbedrende, vurderes oprensningen at have en positiv bevaringseffekt for paddearter.

I forhold til plantearter optaget på habitatdirektivets bilag IV vurderer Tønder Kommune, at der ikke sker skade på bilag IV-plantarier eller deres voksesteder, som følge af

oprensningen, da ingen af de syv bilag IV-plantearter er registreret på stedet eller vurderes at findes der.

Klage

Kommunens afgørelse kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet³. Afgørelsen vil blive offentliggjort på Tønder Kommunes hjemmeside og de klageberettigede orienteres. Jeg har vedlagt en klagevejledning. Klagen skal være indgivet via klageportalen til Miljø- og Fødevareklagenævnet senest 21. oktober 2025.

Dispensationen må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet. Hvis der kommer klager, vil kommunen orientere dig om det.

Dispensationen falder bort hvis den ikke er blevet brugt inden tre år fra modtagelsen.

Venlig hilsen

Christian Lewke Soós

Miljømedarbejder

Myndighed I - Teknik og Miljø

Wegners Plads 2

6270 Tønder

toender.dk

³ Afgørelsen kan påklages til Miljø og Fødevareklagenævnet jf. §78 i naturbeskyttelsesloven

Bilag 1: Billeder fra besigtigelsen.

Klagevejledning

Naturbeskyttelsesloven

Du kan klage over afgørelser, truffet efter naturbeskyttelseslovens bestemmelser, til Miljø- og Føde-vareklagenævnet.

Afgørelsen kan påklages af

- Modtager for afgørelsen
- Ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører
- Offentlige myndigheder
- Lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen
- Landsdækkende foreninger og organisationer hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø
- Landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentlig bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra tidspunktet for bekendtgørelsen.

En tilladelse må ikke udnyttes før klagefristen er udløbet. Er der klaget rettidigt, må tilladelsen ikke udnyttes, medmindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer andet.

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder ved at søge på "klageportal" på borger.dk eller virk.dk. Du logger på borger.dk eller virk.dk, ligesom du plejer, typisk med MitID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen.

En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr på kr. 900 for private og kr. 1.800 for virksomheder. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klage-portalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klage-portalen, skal du sende en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen. Myndigheden videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Gebyret bliver tilbagebetalt, hvis klagen bliver afvist fordi klagefristen er overskredet, klager ikke er klageberettiget eller Miljø- og Fødevareklagenævnet ikke har kompetence til at behandle klagen. Gebyret bliver også betalt tilbage, hvis klager får helt eller delvis ret.

Hvis afgørelsen bliver påklaget af andre, underretter kommunen dig om klagen.

Hvis du vil indbringe afgørelsen for en domstol, skal det ske inden 6 måneder efter at afgørelsen er meddelt eller offentliggjort, jf. naturbeskyttelseslovens § 88, stk.1.